

Els ajuts al lloguer

Aquest epígraf fa referència a les tres tipologies d'ajuts que l'Administració ofereix amb la finalitat de garantir la residència prolongada a l'habitatge.

Enguany, la renda bàsica d'emancipació ha sofert canvis importants respecte d'anys anteriors. Cal assenyalar que el Reial decret llei 20/2011, de 30 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera per a la correcció del dèficit públic, va derogar l'ajut per a noves sol·licituds posteriors a l'1 de gener de 2012.

Tot i així, aquesta mesura no ha estat l'única que ha afectat la renda d'emancipació. El mes de juliol, el Govern va reduir-ne la quantia a percebre en un 30%, per mitjà de l'aplicació del Reial decret llei 20/2012, de 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i foment de la competitivitat.

El Síndic de Greuges considera que aquesta reducció incideix negativament en la capacitat econòmica dels joves i, per tant, és contrària a l'esperit de l'ajut, que va ser creat per impulsar l'emancipació dels joves amb rendes més baixes. En aquest sentit, el Govern estatal podria haver adoptat altres mesures que no afectessin directament la capacitat econòmica dels joves perceptors, els quals amb el reconeixement previ d'una quantia més elevada de l'ajut van preveure els lloguers que podien assumir.

La supressió i la reducció de l'ajut al lloguer han afectat l'emancipació dels joves amb rendes baixes

Tot i la rebaixa de la quantia mensual, els antics beneficiaris continuaran rebent l'ajut fins esgotar el termini de quatre anys, sempre que no superin el límit d'ingressos o fins que assolixin l'edat de trenta anys.

De les queixes rebudes per manca de pagament de l'ajut, se'n desprenen les problemàtiques següents:

- Retard, en alguns casos de més de sis mesos, en la resolució de la sol·licitud de l'ajut i en la modificació de dades facilitades per la persona interessada, especialment quan fan referència al canvi de domicili, al compte bancari, als

ingressos rebuts i a la modificació de la quantia de lloguer.

- Paralització del pagament de l'ajut quan el Ministeri de Foment hi detecta alguna irregularitat. Qualsevol resolució que emet l'Agència de l'Habitatge de Catalunya es comunica al Ministeri de Foment per mitjà de la tramesa de fitxers. En la comunicació dels fitxers, en l'aplicació del Ministeri poden aparèixer errors, tant de tots els fitxers traslladats com solament d'alguns fitxers. Aleshores és quan es produeix la paralització dels expedients.

Hi ha més de 80 causes per les quals es paralitzen els expedients. El Ministeri de Foment no ha sistematitzat el tipus d'error i problemes iguals estan identificats com a causes diferents. Per aquest motiu, la resolució dels expedients és complexa i s'han de resoldre individualment, atès que l'errada en cada expedient té un tractament individualitzat.

De vegades, la dificultat consisteix a arribar a detectar l'error perquè pot ser que l'origen no es trobi en l'expedient concret, sinó en algun altre de relacionat.

La solució al problema passa per la revisió manual de l'expedient. L'inconvenient és que l'Agència de l'Habitatge ha de reclamar l'expedient físic a les oficines gestores, circumstància que alenteix el procés.

- Dificultat de retornar els ajuts quan les persones beneficiàries han excedit el límit d'ingressos. El Ministeri de Foment va iniciar un procediment per sol·licitar als joves perceptors de l'ajut les quantitats abonades indegudament.

La renda bàsica d'emancipació té en compte els guanys del mateix any en què es rep l'ajut, circumstància que en dificulta la gestió, atès que en alguns casos els ingressos de les persones beneficiàries no són regulars i, en els casos en què superen el límit d'ingressos, sorgeix la necessitat de retornar-los posteriorment.

Tot i que la Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana hagi proposat al Ministeri de Foment altres vies de comptabilitzar els ingressos, concretament comptant els rebuts de l'any anterior amb la finalitat de no iniciar nous procediments de retorn, el Ministeri no ho ha acceptat.

En aquest sentit, s'observa que les persones beneficiàries que es troben en aquesta situació

desconeixen quin és el procediment per retornar els ajuts rebuts indegudament. La tardança en el retorn dels ajuts fa augmentar la quantitat que l'Administració els demana en concepte d'interessos de demora.

El retard en el pagament de les prestacions reconegudes posa en risc el manteniment de l'habitatge

El Síndic constata que moltes de les queixes que arriben sobre la manca de resolució de la sol·licitud i/o manca de pagament de l'ajut queden resoltes pel sol fet de presentar la queixa. Aquest fet evidencia que la queixa és una via preferent de solució del problema, extrem que és incompatible amb el principi de bona administració.

Amb relació a la prestació per al pagament de lloguer, no hi ha canvis substancials respecte de l'any anterior. De la mateixa manera que l'any 2011, els antics perceptors poden mante-

nir el dret a la prestació, sempre que continuïn complint els requisits exigits.

Aquesta institució ha observat dues problemàtiques constants en l'atorgament de la prestació. D'una banda, la demora en la resolució dels recursos d'alçada presentats per les persones interessades en relació amb la convocatòria de l'any anterior. Mentre es reconegui el dret a percebre l'ajut de l'any 2011, les persones interessades poden presentar la sol·licitud de manteniment del cobrament de la prestació de l'any en curs.

D'altra banda, en alguns casos el còmput dels ingressos de la unitat de convivència s'ha fet de manera irregular, en el sentit d'imputar dues vegades els guanys anuals rebuts. D'aquesta manera, no es compleixen els requisits exigits i es denega la prestació.

Finalment, i amb relació a les prestacions econòmiques d'especial urgència, s'evidencia que, un cop reconegut l'ajut, el pagament es demora en el temps. Aquesta realitat és incompatible amb la finalitat de la prestació, atès que l'objectiu és el manteniment de l'habitatge en el cas de persones que poden situar-se en risc d'exclusió social.

Queixa 05967/2012

La persona interessada va presentar una queixa perquè l'Administració havia acumulat un deute de quatre mensualitats de l'ajut de la renda bàsica d'emancipació.

La informació facilitada pel Departament de Territori i Sostenibilitat exposava que l'expedient estava paralytitzat perquè quan el Ministeri de Foment procedia a comprovar-ne les dades hi apareixia un error.

La Direcció de Programes Socials d'Habitatge de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya va demanar l'expedient físic de la persona interessada a l'oficina gestora. Es va revisar l'expedient i s'hi van introduir manualment les dades, perquè quan el Ministeri de Foment les comprovés no hi aparegués cap error i s'efectués el pagament de les mensualitats degudes.

Queixa 04047/2012

El promotor de la queixa exposa la seva disconformitat amb la quantia de la prestació permanent per al pagament de lloguer, atès que se li han computat dues vegades els guanys que rep la unitat familiar.

De la documentació aportada, s'observa que l'Administració computa els ingressos que rep el pare dues vegades.

Tot i que la persona interessada va presentar el recurs d'alçada pocs dies després que s'hagués exhaurit el termini, el Síndic entén que el càlcul dels ingressos no es va fer de manera correcta. Per aquest motiu, ha suggerit a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya que es revisi l'expedient de la persona interessada, a l'efecte de computar una sola vegada els ingressos familiars i, en conseqüència, que se li atorgui la quantia màxima de la prestació.

Queixa 03493/2012

El promotor de la queixa exposa la seva disconformitat amb la tramitació del programa de prestacions econòmiques d'especial urgència per al pagament de lloguer o quotes d'amortització hipotecària.

La persona interessada exposava que va sol·licitar l'ajut el dia 20 d'abril de 2011 i va rebre la resolució denegatòria el dia 26 d'abril de 2012, més d'un any després d'haver presentat la sol·licitud.

Per aquest motiu, el Síndic de Greuges va recordar que la tramitació de la prestació d'especial urgència per al pagament de lloguer ha de ser més àgil, atès que la persona sol·licitant necessita, al més aviat possible, fer front a les quotes de lloguer impagades per poder mantenir l'habitatge.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2012. Per accedir-hi, cliqueu aquí.